

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Sžo/68/2016
Identifikačné číslo spisu: 2015200552
Dátum vydania rozhodnutia: 26.02.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Hargaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:2015200552.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: OIL JPM, s.r.o., so sídlom Hodonínska cesta, Holíč, IČO: 31 644 945, zastúpený: Mgr. Milan Sadloň, advokát, so sídlom, V. Paulínyho - Tótha 30, P.O.BOX 121, Senica, proti žalovanému: Okresný úrad Trnava, odbor výstavby a bytovej politiky, Kollárova 8, Trnava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu č. OU-TT-OVBP2-2015/006469/Ho zo dňa 24. marca 2015, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/116/2015-36 zo dňa 05. mája 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/116/2015-36 zo dňa 05. mája 2016 vo výroku o trovách konania zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Trnave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „prvostupňový súd“) podľa § 250j ods. 2 písm. d/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného Okresného úradu Trnava, odbor výstavby a bytovej politiky a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vo výroku o trovách konania krajský súd rozhodol tak, že žalobcovi nárok na ich náhradu nepriznal, a to s poukazom na ustanovenie § 151 ods. 1 OSP, pretože účastník, ktorému bolo priznané právo na náhradu trov konania pri vyhlásení rozsudku, tieto trovy nevyčísľil v lehote 3 pracovných dní od vyhlásenia rozhodnutia.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu v časti týkajúcej sa trov konania podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie a žiadal, aby najvyšší súd rozsudok krajského súdu zmenil a žalovaného zaviazal na náhradu trov konania žalobcu vo výške 588,02 Eur.

Uviedol, že ustanovenie § 156 ods. 3 OSP smeruje k verejnosti. Prejednanie veci je odlišná vec ako vyhlásenie konečného rozhodnutia. Pri prejednávaní majú strany právo vyjadrovať sa ku všetkým skutočnostiam, prípadne navrhovať nové dôkazy a pod. tak, aby sa dospelo k dostatočnému objasneniu

veci. V správnom súdnictve však takýto postup nemusí byť vždy účelný, pretože z jeho povahy vyplýva, že úlohou súdu je len právne posúdenie správnosti postupu pri rozhodovaní správnym orgánom. Vyhlásenie rozhodnutia vo veci má však inú funkciu. Nejde tu o súboj právnych argumentov a skutkového stavu, ale o oznámenie konečného stanoviska súdu, ktoré má okrem meritórneho rozhodnutia aj iné funkcie spojené s deklarováním vážnosti a dôstojnosti súdneho konania, výchovným účinkom a pod. Oznámenie účastníkom o vyhlásení rozsudku na úradnej tabuli súdu podľa žalobcu všetky tieto funkcie popiera. Účastníci konania majú právo byť o pojednávaní, na ktorom sa má vyhlásiť rozsudok, informovaní v súlade s § 51 OSP. Podľa žalobcu len takýto výklad § 156 ods. 3 OSP korešponduje s čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a je ústavne konformný tak, ako to ukladá ustanovenie čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Žalobca zdôraznil, že nie je možné od účastníkom rozumne predpokladať návštevy súdu každý 5 dní. Súhlas účastníkov s tým, aby súd rozhodol o žalobe bez pojednávania podľa žalobcu ešte automaticky neznamená, že účastníci konania nechcú byť prítomní pri vyhlasovaní rozsudku, a preto netrvajú na upovedomení o termíne jeho vyhlásenia. Navyše, ak existuje zákonné časové obmedzenie na vyčíslenie trov súdneho konania vzťahnuté na skutočnosť vyhlásenia rozsudku, nie na jeho doručenie.

Okrem uvedeného žalobca namietal, že mu krajský súd doručil rozsudok v inom znení, ako bol vyhlásený. Poukázal pritom na to, že krajský súd mu vo vyhlásení rozsudku priznal nárok na náhradu trov konania. Krajský súd podľa žalobcu nepostupoval v súlade s procesnými ustanoveniami OSP. Navyše nemal krajský súd postupovať v súlade so zákonom, keď žalobcovi nepriznal trovy súdneho konania vyplývajúce zo spisu. V tejto súvislosti žalobca poukázal na úhradu súdneho poplatku vo výške 70 Eur a jeho žiadosť obsiahnutú v žalobe, ktorou žiadal o náhradu trov konania. Mal za to, že ak krajský súd nepriznal trovy konania poukazujúc na § 151 ods. 1 OSP, nepostupoval správne, keď žalobcovi nepriznal trovy konania s poukazom na § 151 ods. 2 OSP, pretože si žalobca trovy nevyčísľil v zákonom stanovenej lehote. To znamená, že krajský súd mal prípadne priznať žalobcovi aspoň trovy konania za zaplatený súdny poplatok vo výške 70 Eur.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok upravujúci v zmysle § 1 písm. a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, a v zmysle § 1 písm. b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) prejednal vec podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c OSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je vo výroku o trovách konania nutné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 OSP).

V prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu, súd postupuje podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti OSP (§ 247 ods. 1 OSP).

Základným poslaním správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní (čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky); ide o právny inštitút, ktorý

umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím, či postupom orgánu verejnej správy ukrátená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide.

Podstatou konania v správnom súdnictve podľa druhej hlavy piatej časti OSP je preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 OSP).

Podľa § 142 ods. 1 OSP účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 151 ods. 1 OSP o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

Podľa § 151 ods. 2 OSP ak účastník v lehote podľa odseku 1 trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 151 ods. 4 OSP ak sa rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, nevyhlasuje a bol podaný návrh na rozhodnutie o trovách, súd vyzve účastníka na vyčíslenie trov do troch pracovných dní od doručenia výzvy. Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia primerane.

Podľa § 156 ods. 3 OSP vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením.

V prejednávanej veci krajský súd nepriznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania s odôvodnením, že si ich nevyčísliť v zákonom stanovenej lehote 3 pracovných dní od vyhlásenia rozhodnutia. Krajský súd napadnutý rozsudok verejne vyhlásil dňa 05.05.2016, a to bez prítomnosti účastníkov súdneho konania. V zápisnici o verejnom vyhlásení rozsudku krajský súd konštatoval, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli krajského súdu v lehote podľa § 156 ods. 3 OSP.

V predmetnej veci nie je sporné, že žalobca si nárok na náhradu trov konania uplatnil (požiadaval o ich priznanie v prípade úspechu), ani to, že žalobca bol v konaní úspešný, pričom sporné nie je ani to, že žalobca na verejnom vyhlásení rozhodnutia prítomný nebol. Taktiež je zrejmé, že napadnutý rozsudok bol vyhlásený dňa 05.05.2016, pričom termín verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu v súlade s § 156 ods. 3 OSP.

Odvolací súd v súlade s ustálenou judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky (viď nález ústavného súdu II. ÚS 141/2017-67 zo dňa 15.06.2017) zdôrazňuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania,

resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom. Rozhodovanie o náhrade trov je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom, porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu.

V konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci je nespochybniteľné, že k tomu, aby si mohol účastník konania reálne uplatniť svoje právo na náhradu trov konania - právo vyčísliť si trovy konania (najmä pokiaľ ide o trovy vzniknuté z titulu právneho zastúpenia) - v zákonom ustanovenej lehote troch pracovných dní od vyhlásenia rozhodnutia, tak musí mať vedomosť o termíne vyhlásenia rozhodnutia. Taktiež nemožno spochybňovať, že právo na verejné vyhlásenie rozsudku je zachované, ak termín verejného vyhlásenia je súdom v zákonom ustanovenej lehote zverejnený na úradnej tabuli súdu, resp. na webovej stránke súdu.

Odvolačný súd sa v plnej miere stotožňuje s názorom vysloveným v rozhodnutí sp. zn. 8Sžo/85/2014 zo dňa 29.09.2016, podľa ktorého „...Ak na vyhlásení prítomný nie je, dochádza k obdobnej situácii, s akou počíta úprava uvedená v odseku 4 § 151 (ak sa rozhodnutie nevyhlasuje). V danom prípade je nesporné, že účastník oprávnený na náhradu trov konania je v prípade verejného vyhlásenia rozsudku z hľadiska vyčíslenia trov v nevýhodnejšom postavení ako účastník, o ktorého právach sa nerozhoduje rozsudkom (prípadne sa nerozhoduje vo veci samej), lebo v takom prípade ho súd musí vyzvať na ich vyčíslenie. Dôsledok, ktorý v danom prípade spočíva v nepriznaní náhrady trov len pre nevyčíslenie jej výšky je zjavne nespravodlivý a v rozpore so zmyslom a účelom inštitútu náhrady trov úspešnému účastníkovi konania“, keďže len takáto aplikácia ustanovení § 151 OSP zodpovedá zmyslu a účelu inštitútu náhrady trov úspešnému účastníkovi konania.

Aj v prípade žalobcu bola dôležitou jeho žiadosť (návrh) o náhradu trov konania, ktorú treba odlišovať od vyčíslenia trov konania. Náhradu trov konania si žalobca uplatnil. Vychádzajúc z uvedených skutočností odvolací súd zastáva názor, že bolo povinnosťou krajského súdu postupovať vo veci žalobcu v súlade s uvedeným právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným vo veci sp. zn. 8Sžo/85/2014 a vyzvať žalobcu na vyčíslenie trov konania za analogickej aplikácie postupu obsiahnutého v § 151 ods. 4 OSP. Len takýto postup totiž garantuje účastníkovi konania (žalobcovi), že si svoj nárok na náhradu trov konania aj reálne vymôže. Prístup, ktorý vo veci sťažovateľa zvolil krajský súd, predstavuje podľa názoru odvolacieho súdu neakceptovateľný zásah do základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, z uvedených dôvodov napadnutý rozsudok krajského súdu vo výroku o trovách konania podľa § 250ja ods. 2 a § 221 ods. 1 písm. h) OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), v ktorom bude úlohou krajského súdu v zmysle vyššie uvedeného právneho názoru opätovne rozhodnúť o trovách žalobcu, a to jednak prvostupňového, ako aj odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.